

Trolleborgegnen og dens Beboere igjennem 250 Aar
(fra 1646 til vore Dage) af N.Rasmussen Søkilde.1894.

Højrup By.

Hele Byen, med Undtagelse af den gamle jordegne Gaard Højrupgaard, henhører som Arvefæste-Ejendom under Baroniet Brahetrolleborg. De daværende 6 Gaarde modtog dette Arvefæste efter fuldendt Udskiftning af Greve Ludvig Reventlow den 14 September 1788.

Fire af disse Gaarde har tidligere været Selvejergaarde, men blev i 1583 Magelagt af Kongen til Hartvig Kaas, med Ret til at tilforhandle sig Ejendomsretten, og de var ofte Genstand for Handel og Magelæg, hvorom henvises til Udskrivelsen af Hillerslev og Østerhæsing Sogne.

Nr.1. Skjelbo

Udflyttergaard fra Byen, der 1788 blev tildelt en Udlod paa 74 Tønder Land, regnet lig 43, 11/14 Td.Ld. bedste Jord.

Hørte før 1636 under Gjelskov, hvorfra den blev overdraget Palle Christensen paa Højrupgaard; 1652 overdrog han den til Kaj Lykke, der igen lagde den under sin Hovedgaard Gjelskov. Ved hans Fald 1661 blev Gaarden Gaarden det følgende Aar af de kongelige kommisærer udlagt til Præsident Hans Nansen, hvis Arvinger afhændede den 1675 til Peder Pedersen Lærche paa Ryegaard, hvorunder Gaarden hørte, da den 1690 skyldsattes for 11 Tønder og 2 Skæpper Hartkorn. Senere blev den afhændet til Forvalter Niels Krogstrup paa Højrupgaard. Efter hans Død solgte Enken Gertrud Winther den 1740 til Brahetrolleborg.

- 1) 1660 var Gaarden beboet af Knud Jensen, der klager over den ilde Medfart han havde faaet af Fjenden.
- 2) 1680 havde han Gaarden i Forening med sin Broder Hans Jensen. Disse Brødre ydede i Fællesskab Landgilde, Egt og Arbejde og delte ligeledes i Fælleskab Gaardens Avl og Indkomst.
- 3) Hans Nielsen havde Gaarden 1688.
- 4) Mads Knudsen 1740
- 5) Hans Offersen døde i Efteraaret 1751, efterlod en Enke Johanne Hansdatter og 2 smaa Børn, for hvem deres Farbroder Knud Offersen i Haastrup, ansattes som Værge.
Enken giftede sig snart paany med: Laurs Mortensen.

- 6). Laurs Mortensen, der afgik 1786 af Mangel paa Besætning o.s.v.
- 7). Niels Hansen Møller fik samme Aar Gaarden uden Indfæstning.
Under ham fik Gaarden Arvefæste og blev udflyttet 1788.
Hans Enke, Maren Pedersdatter, der ved Testamente af 13 December 1796 var bleven Ejerinde af Gaarden, giftede sig 1797 med:
- 8). Kristian Ditlev Jensen. Han solgte 1802 den halve Del af Gaarden til Rasmus Nielsen af Haagerup for 550 Rigsdaler. Sælgeren maatte i Løbet af 1 Aar opføre 10 Fag Hus af Gaardens søndre Længe. 1810 faar han imidlertid en Mark tilbage til Gaarden igjen for 350 Rigsdaler. 1816 og følgende Aar blev Chr. Ditlev, efter at være indtraadt i nyt Ægteskab med Albertine Birte Kirsten Hansdatter, plaget af Indførselsforretninger for resterende Afgifter. Han indgik derfor i 1821 en Handel med
- 9). Husmand Niels Frandsen af Haagerup, saaledes at denne fik Gaarden og Chr. Ditlev Jensen Huset og 650 Rdr. Sedler. Huset var Fæstehus under Solhøj. (1)
Efter Niels Frandsens Død overdrager Enken Gaarden til Sønnen
- 10). Frands Nielsen ved Skiftebrev og Skøde af 1841.
- 11). Niels Frandsen modtog Gaarden efter sin Fader ved Skøde af 20 April 1874, og efter hans Død er Gaarden overdraget til hans Enke Mariane Hansen

(1) Solhøj (Haagerup Nr. 9) er en Udflyttergaard paa Bymarkens nordlige Del. Før 1788 blev udflyttet, laa den nede bag Præstegaarden i sydvestlig Retning.